Sygn. akt V KK 212/22

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczkowska (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Jacek Błaszczyk
SSN Andrzej Stępka

Protokolant Katarzyna Wełpa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 5 lipca 2022 r.,
w sprawie **W. B.,**
skazanego za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Rejonowego w P.,
z dnia 10 listopada 2021 r., sygn. akt II K […]

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 10 listopada 2021 r., sygn. akt II K […], uznał oskarżonego W. B. za winnego tego, że:
„w dniu 31 października 2020 r. w miejscowości S., powiat p., województwo […], kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki V. o nr rej. […] znajdując się w stanie nietrzeźwości, o stężeniu 1,52 i 1,54 mg/l alkoholu w wydychanym

powietrzu, będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości”

tj. popełnienia czynu z art. 178a § 1 i 4 k.k. i za to wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł wobec oskarżonego na podstawie art. 42 § 4 k.k. dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, a na podstawie art. 43a § 2 k.k. świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 10 000 zł.

Wyrok ten uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego.

Kasację od wyroku Sądu I instancji wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego W. B. i zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k., polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w następstwie czego - wbrew ujawnionym na rozprawie głównej dowodom - doszło do niezasadnego przyjęcia, że W. B. był wcześniej skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości prawomocnym z dniem 30 grudnia 2014 r. wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 22 grudnia 2014 r., sygn. akt II K […], co skutkowało rażąco błędnym uznaniem, iż dopuścił się on czynu stypizowanego w art. 178a § 4 k.k., podczas gdy przywołany wyżej wyrok w dacie orzekania przez Sąd meriti uległ już zatarciu z mocy prawa, co implikować winno skazanie wymienionego za czyn z art. 178a § 1 k.k.”.

Podnosząc taki zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja skarżącego okazała się oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem w trybie opisanym w art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie podniósł skarżący, że warunkiem odpowiedzialności za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. jest uprzednia prawomocna karalność sprawcy za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za jedno z przestępstw określonych w art. 173, 174. 177 lub art. 355 § 2 k.k. popełnionych w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuszczenie się prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie

nietrzeźwości w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo.

W orzecznictwie podkreśla się, że dla przypisania odpowiedzialności sprawcy, na podstawie art. 178a § 4 k.k., za czyn popełniony w warunkach „recydywy w zakresie przestępstw komunikacyjnych", niezbędne jest dokonanie poprawnych ustaleń co do uprzedniej jego karalności w zakresie typów wskazanych w tym przepisie, opartych, w razie potrzeby, także na analizie akt postępowań wykonawczych w sprawach, w których zapadły wyroki skazujące go za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwa określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 k.k. popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego (zob. wyrok SN z dnia 30 grudnia 2020 r., sygn. akt V KK 504/20).

Sąd Rejonowy w P. w zaskarżonym wyroku przypisał W. B. popełnienie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. wskazując w opisie, że skazany był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Sąd ten na rozprawie w dniu 10 listopada 2021 r. ujawnił dane z Krajowego Rejestru Karnego aktualne na dzień 23 września 2021 r. (k. 57 akt). Wynika z nich, że W. B. został uznany winnym m.in. wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 22 grudnia 2014 r., sygn. akt II K […], za czyn z art. 178a § 4 k.k. popełniony w dniu 22 sierpnia 2014 r., za który wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres 3 lat próby, orzekając tym samym wyrokiem środki karne: zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 2 lat z zaliczeniem okresu rzeczywistego zatrzymania prawa jazdy od dnia 22 sierpnia 2014 r., świadczenie pieniężne w wysokości 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, a także podanie wyroku do publicznej wiadomości (k. 21-23 akt).

Tymczasem, na co zwrócił uwagę Prokurator Generalny, w dacie wydania przez Sąd Rejonowy w P. zaskarżonego wyroku, przywołane orzeczenie z 2014 r. uległo już zatarciu. Dane o karalności uzyskane na etapie postępowania sądowego wskazywały na to, że skazany nie figuruje już w Krajowym Rejestrze Karnym (k. 54 akt). Zgodnie z art. 76 § 1 k.k. skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Jednocześnie w przypadku orzeczenia

wobec skazanego grzywny, środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego, zatarcie skazania nie może nastąpić przed ich wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem ich wykonania. Zatarcie skazania nie może nastąpić również przed wykonaniem środka zabezpieczającego (art. 76 § 2 k.k.).

Trzyletni okres próby upłynął w dniu 30 grudnia 2017 r. W dniu 6 lutego 2015 r. wykonano środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, w dniu 23 listopada 2015 r. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego, natomiast w dniu 23 listopada 2015 r. – środek karny dotyczący zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Oznacza to – że z uwagi na treść art. 76 k.k. zatarcie skazania za ww. czyn powinno nastąpić w dniu 30 czerwca 2018 r. Należy jednak zauważyć, że wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt III K […], W. B. został uznanym winnym czynu z art. 244 k.k., za który wymierzono mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, którą skazany wykonał w dniu 20 lutego 2018 r. (k. 33 akt).

Należy zatem mieć na uwadze treść art. 108 k.k., zgodnie z którym m.in. skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania, ponownie popełnił przestępstwo, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań. Skoro zatem zatarcie skazania za przestępstwo z art. 244 k.k. nastąpiło z dniem 20 lutego 2021 r. (tj. z upływem 3 lat od wykonania kary – vide art. 107 § 4 k.k.), to także i przestępstwo przypisane wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 22 grudnia 2014 r., sygn. akt II K […], za czyn z art. 178a § 4 k.k. uległo zatarciu z dniem 20 lutego 2021 r.

Fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a § 4 k.k., zaistniały w dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., uniemożliwia przyjęcie odpowiedzialności sprawcy na podstawie art. 178a § 4 k.k., także wtedy, gdy do popełnienia tego czynu doszło przed upływem okresu niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2012 r., sygn. akt IV KK 59/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 2020 r., sygn. akt V KK 504/20).

W związku z powyższym brak było w niniejszej sprawie podstaw do przyjęcia zaostrzonej odpowiedzialności W. B. określonej w art. 178a § 4 k.k., bowiem w dacie orzekania, tj. w dniu 10 listopada 2021 r., uprzednie skazanie uległo już zatarciu. Sąd Rejonowy w P. dopuścił się rażącego naruszenia wskazanego przepisu prawa karnego materialnego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku bowiem doprowadziło do nieprawidłowego przypisania odpowiedzialności karnej na podstawie art. 178a § 4 k.k., a w rezultacie przyjęcia surowszej kwalifikacji prawnej (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 1 kwietnia 2016 r., sygn. akt III KK 427/15, z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt II KK 348/16).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w wyroku.

[as]